

Világosság

ÁRA 4 LEJ

Texta postală plătită în numerar cont.
Nr. 1000. Dir. Gen. PTT No. 223.604/48.

A ROMÂNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1948 október 7, csütörtök

V. ÉVFOLYAM 232. szám.

Az aradi tizenhárom parancsszava

Irtta: CSAKÁNY BÉLA

Kétszázötvenkilenc év távlatából vérvörösen világít az aradi tizenhárom mártírúma.

Ma, amikor hatalmas léptékekkel haladunk a szocializmus építésének útján, amikor nemcsak megvalósítottuk azokat a célokat, amelyekért életüket adták, hanem tovább is mentünk már, mély hálával és alázattal gondoltunk elődeinkre.

Azokra, akik az önkényuralom ellen vívott harcukkal nagyot lendítettek a történelem kerekén s a haladás, a társadalmi és mindenfajta elnyomás alól való felszabadulás gondolatát mélyen beleégették nemcsak koruk, hanem az utónak következő nemzedékek elnyomottjainak szívébe is.

Igy lett testi bukásuk a haladás energiaforrásává. A zsarnokok gyalázatos kegyetlensége, amellyel a hősök életével együtt az eszmék fényét is kioltották, így fordult saját maguk ellen.

Az aradi tizenhárom is így lett a zsarnokság elleni harc szimbólumává.

Mindennél világosabban példának azt, hogy a reakció, a haladás ellenségei, az elnyomás erői elleni harc életre-halálra megy. Ha sikerül legyűrniük a szabadságharcos erőket, akkor a hőhár béged, szánjót kegyetlenségével igyekeznek még a magját is kiirtani minden szabadságvágyának. A történelem számtalan példája igazolja ezt. Az aradi tizenhárom nem áll egyedül a szabadságharcos mártírok sorában. Budai Nagy Antal, Dózsa György, Horia, Cloșca és Crisan s a többiek, mind az önkény kegyetlenül kivégzett áldozatai.

De az osztály- és faji elnyomás legelvetemültebb fajtája a fasizmus, a mi időkben újabb bizonyítékát adta a kizsákmányolók kegyetlenségének. A hitleri barbárság számtalan megnyilvánulásának voltunk tanúi a háború alatt. S ma Spanyolországban Franco, a hőhár, tovább folytatja a spanyol nép legjobbjainak legyilkolását. Görögországban a monarchofasizista kormány amerikai gazdái parancsára gyilkoltatja a szabadságukért küzdőket.

Igy tanítanak meg arra, hogy engedhetetlenül gyűlöljük az elnyomást, a kizsákmányolást s minden erőnkkel küzdjünk azok ellen, akik megszeretnék bennünket akadályozni abban, hogy ezt teljesen megszüntessük.

Ezért ma, amikor egyik kezünkkel az új világot építjük, a másik kezünkkel keményen harcolunk a hatalmukat másutt megvesztegető, a szocializmus ellen.

Azért harcolunk ellenük, hogy a mai nemzetközi reakció, az amerikai imperializmus mestersé-

kedésit országunkban lehetlenné tegyék. 49-ben a habsburgi reakció, ma az amerikai imperializmus szegül ellen a haladás erőinek s ha nyugodtan akadjuk folytatni építő munkánkat, akkor ügynököket félre kell állítanunk utunkból.

Eddigi megtett utunkban lefektettük a nép államának szilárd gazdasági és politikai alapjait. Megvalósítottuk azt a nemzeti függetlenséget amelynek keretében határozottan folytathatjuk a belső építést, a dolgozók számára mind jobb és jobb élet teremtésének munkáját. E a nemzeti függetlenség éppen ezért drága nekünk. S mert ezeket a legszelebb neprétegek számára nemzetiségi különbség nélkül biztosított demokratikus jogokat akarja újra elrabolni az imperializmus, ezért harcolunk ellene.

Igy valósítjuk meg az aradi tizenhárom parancsát: keményen, elszántan mindig az elnyomók ellen küzdeni.

E küzdelem nem lehet elszigetelt. Éppen október 6 kiáltja felénk, hogy az elszigetelten, a többi szabadságszerető népek támogatása nélkül vívott küzdelem elkerülhetetlenül bukásra van ítélve. Ezért foglaltunk tudatosan helyet a békeszerető népek táborában, amely a Szovjetunióval az élén, világszerte mindenütt merészen, bátran lobogtatja a szabadság zászlaját. Ez a tábor mind jobban és jobban erősödik. Hatalmasabb, mint az imperialisták táborá. Ennek a tábornak akarjuk erős tényezőjévé tenni a Román Népköztársaságot, hogy egyesült erővel biztosítsuk azt a tartós békét, amely építő munkánk végigvitelének lehetőségét adja.

Ez a békés építő munka erősíti meg s teljesíti lámpadűz, amit immár a szocializmus felé vezető utunkon a falusi és városi dolgozók javára megvalósítottunk. Ez már az idők fejlettségét mutatja, mint amiért 48-as éveik küzdöttek. A földreform végrehajtása, a monarchia likvidálása és a demokratikus szabadságjogok megvalósítása, mind olyan eredmények, amelyek már a régebbi forradalmi megmozdulások s különösen 1818 méhében víjdtak. A főbb iparágak államosítása már az az új vívmány, amely elindította a szocializmus építése felé vezető uton. Ez az ut pedig az egyedül, amely elvezet minden elnyomás forrásának: a kizsákmányolásnak megszüntetéséhez. Ezen az uton, amelyen a munkásszervek és egyesületek, a Román Munkáspárt vezetésével szilárdan megvívunk, valósítjuk meg minden elnyomott évezredek vágyát: a társadalmi igazságosság világát.

Nehéz helyzetbe került az imperialista blokk az atomkérdés vitájában

PARIS. (Rador.) — A Szovjetunió által október 2-án a politikai bizottságban előterjesztett ama javaslata, melyben az Egyesült Nemzetek közgyűlésében 1946 január 2-án és december 14-én hozott határozatainak megfelelően az atomenergia bizottság tevékenységének folytatását javasolja, az atomfegyver betiltására és az atomenergia tényleges ellenőrzésének megteremtésére vonatkozó határozat gyakorlati alkalmazása érdekében, nehéz helyzetbe hozta az angol-amerikai blokk által irányított többséget. Ez a többség a helyzet hamis beállításával és a Szovjetunió magatartásának félremagyarázásával, megkísérelte megakadályozni az atomfegyver betiltására és az atomenergia ellenőrzésének megszervezésére vonatkozó egyezmény megkötését.

A politikai bizottság hétfői ülésén Manuilszki, az ukrai kiűzöttség vezetője, hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió kiűzöttsége által szeptember 2-án előterjesztett határozati javaslat hozzásegíti a politikai bizottságot ahhoz, hogy véget vessen az ellopásnak, amelyet az Egyesült Államok álláspontját elfogadó kanadai határozati javaslat idézett elő. Ez a javaslat megakadályozta az atomenergia bizottság tevékenységét. Éppen ezért Manuilszki a kanadai határozati javaslat visszautasítását kérte.

Manuilszki sorra leleplezte az angol-amerikai blokk képviselőinek érveit, akik igyekeztek megakadályozni az atomfegyver betiltására és az atomenergia nemzetközi ellenőrzésének bevezetésére vonatkozó egyezmény létrejöttét. Kimutatta, hogy a svéd és belga kiküldöttek nyilatkozataikban azt állították, hogy a Szovjetunió által javasolt ellenőrzési rendszer megakadályozza az atomfegyver ellenőrzését. Ramadier francia kiküldött ama javaslatával kap-

csolatban, hogy „független emberekből”, akik a népek és kormányok főként állanak, létesítsenek nemzetközi ellenőrző szervezet. Manuilszki megállapította: ez kísérlet arra, hogy kivonják az atomenergia kérdését a Biztonsági Tanács illetékességéből és nem más, mint utópia, mivel olyan emberek, akik nem függnének politikai pártoktól, vagy bizonyos államoktól, nem léteznek.

Manuilszki leleplezte Austin amerikai kiküldött hamis állítását, hogy az Egyesült Államok készek önzetlenül feláldozni nemzeti felségjoguk egy részét az atomenergia ellenőrzése érdekében.

Befejezésül kijelentette: nehéz lenne elképzelni önzőbb tervet, mint azt, amit amerikai terv néven ismernek. Mjé leszegezte, hogy az ukrai kiűzöttség és nemzetközi biztonság érdekében vezetett a szovjet kiűzöttség által október 2-án előterjesztett határozati javaslatot támogatja.

A politikai bizottságnak ugyanezen az ülésén felszólt Svédország, Új-Zeeland, India és az Egyesült Államok képviselője.

Nem elég kinyilatkoztatni, biztosítani is kell az ember jogait

PARIS. (Rador.) — A társadalmi, embriességi és művelődési bizottság ülésének három legutóbbi napján az ember jogaira vonatkozó nyilatkozat tervezetét vitatták meg.

Az előkészítés különböző szakaszait a reakciós elemek minden erőfeszítésüket arra összpontosították, hogy a nyilatkozatot a reakció ideológiai támpontjává alakítsák át. A Szovjetunió kiküldöttei leleplezték a reakciók kísérleteit, hangsúlyozva azt a tényt, hogy a nyilatkozat-tervezet csupán leszegezi az ember jo-

India kiküldötte ellenzte az atomenergia bizottság tevékenységének megszüntetését és támogatta azt a javaslatot, hogy a bizottság folytassa munkáját, hangoztatva, hogy az atomenergia ellenőrzésére szervezetet kell létesíteni a Biztonsági Tanács keretében.

Az indiai kiküldött beszéde, amely nem felelt meg az amerikai kiűzöttség ama szándékának, hogy az ellenőrző szervezet a Biztonsági Tanács jogkörén kívül szervezzék meg, Austin amerikai megbízott látható elégedetlenségét váltotta ki.

Láthatóan hamis magyarázatokhoz lyamodva, Austin megkísérelte félremagyarázni a szovjet javaslat világos értelmét, amely szerint az atomenergia bizottságnak folytatnia kell tevékenységét a kzzgyűlés határozata által megszabott irányban.

Tettezett naivsággal kijelentette: nem érti jól az atomfegyver betiltására vonatkozó milyen egyezményről van szó. Austin megkísérelte bebizonyítani, hogy az atomfegyver betiltására vonatkozó egyezmény megkötése lehetetlenség. Végül megismételte, hogy támogatja a kanadai javaslatot.

gait, anélkül azonban, hogy biztosítaná gyakorlati megvalósításukat.

Az ember jogainak megvalósításának teljesítése kell legalább is a következő feltételeket, mutatta ki a legutóbbi ülésen Pavlov szovjet kiűzött: biztosítani kell az ember jogainak és alapvető szabadságainak állános érvényű tiszteletbentartását és megvalósítását függetlenül a fajtól, nemzetiségtől, vallástól, nyelvtől, összhangban a demokratikus elvekkel, az államok felségjogával és a politikai függetlenséggel.

LEGUJABB

300.000 francia bányász sztrájkol

PARIS. (Rador.) — A franciaországi Általános Munkásszövetség közleményben jelentette, hogy a bányamunkások sztrájkja teljesnek és általánosnak tekinthető, azonban több mint 300.000 bányász vesz részt.

A sztrájkhoz csatlakoztak Meurthe et Moselle tartomány bruxit- és vasbányászai is. A sztrájkot mindenütt teljes fegyelem és nyugalom jellemzi s abban együttesen vesznek részt valamennyi szakszervezeti szövetség tagjai. Kezden egész Franciaországban hatalmas tümegyűlések zajlottak le a Queuille-kormány ár- és bérpolitikája ellen.

Páris lakosságának tudomására hozták, hogy tartakoljon megfelelő mennyiségű vizet, mert könnyen lehetséges hogy sor kerül a vízművek munkásainak sztrájkjára, a városi alkalmazottak általános sztrájkjának keretében.

Meurthe et Moselle tartományban szombaton sztrájkba léptek a gáz- és koksüzemeltető alkalmazottak is. Az algéri kiűzöttség munkások sztrájkja tovább tart. Az Általános Munkásszövetséghez tartozó kiűzöttség munkások szakszervezeti szövetség felhívta tagjait, hogy ezentul ne rakjanak be vagy rakjanak ki Algirából érkező, vagy oda induló hajókat, a napok óta sztrájkoló algéri kiűzöttség munkásokkal való együttérzés jeleként.

Október 8-án 24 óras tiltakozó sztrájkot rendeznek a marsaili tengerészek. Ugyanígy az építőipari munkások is egy napos sztrájkra határozták el magukat. A város közegészségügyi személtvete október 5-én tartott tiltakozó sztrájkot. Ugyanezek október 6-án tartottak sztrájkot a postai alkalmazottak ellen. A postai alkalmazottak sztrájkját több mint hétézer postai alkalmazott elbocsátása robbantotta ki.

A bukaresti rádió hírszolgálatának jelentése szerint a kormány elrendelte a szén árának 22,5 százalékkal való felemelését. Ennek terhét természetesen ismét csak a munkásságnak kell viselnie, mert a szén árának nagymértékű felemelése magával vonja az összes ipari cikkek drágulását.

A szakoktatás társadalmi és gazdasági fejlődésünk előfeltétele

Írja: SZIGETI JÓZSEF

Az augusztus 3-án közzétett tanügyi reformtörvény végrehajtása lázas iramban folyik. A forradalmi jellegű tanügyi törvény alkalmazásának első részénél tartunk: a meglévő iskolákat az ország dolgozó népének szükségleteihez alkalmazzuk, a hiányokat pedig új iskolák létesítésével pótoljuk. A törvény tanügyünk szerkesztését forradalmi módon változtatja meg azzal, hogy oktatásügyünk a szocializmus építésének a szolgálatába állítja. A munkásosztály, élcsapatának, a Román Munkáspártnak a vezetésével hatalmas küzdelmet vív, hogy felszámolja az ország elmaradt gazdasági helyzetét és ezáltal elhárítsa a legnagyobb akadályt a szocializmus építésének az útjából.

EZ A CÉL

azonban csak a tudomány embereinek, a technikai szakembereknek, a mérnököknek, a kitünően képzett szakkadereknek a segítségével érhető el. Az új iskolának tehát tudományos képzettsége műszaki kérdéseket kell biztosítani. Minél több szakembert, mert a tudomány különféle ágaiban jártas és gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező szakemberek nélkül a szocializmusba, azaz a kapitaliz-

musnál magasabb termelési rendszerbe való átmenet lehetetlen.

Ime, ezért szentel olyan figyelmet a reformtörvény a szakiskoláknak. Ezért küzd népi demokráciánk, hogy az elméleti középiskolák átalakítása folytán biztosítsa a kellő számú és szakképzettséget adó iskolát. A szocializmus építéséért vívott harcunk ebben a szakaszában a gyakorlatot az elmélettel összekapcsoló szakemberek tömegére van szükségünk. Ezért kell ifjainkat a gyakorlati iskolák felé irányítanunk! Ezt kívánja dolgozó népünk, de ez ifjuságunk érdeke is, amely a gyakorlati iskolák révén azonnal bekapcsolódhatik a termelésbe és ezáltal tisztességes életfeltételeket teremthet magának.

A tökéletes-földesuri kizsákmányoló rendszeré a felelősség azért, hogy az elméleti felkészültséget a gyakorlati munka mezején szerzett tapasztalatokkal párosítani tudó szakemberünk nincs ma kellő számban. Pedig a tudomány nem egyéb, mint a tapasztalatok összessége, melyet századok munkája nyomán szűrt le magának az emberiség. Ennek a birtokában azonban csak az elméleti képzést a gyakorlati tudással összekapcsoló műszaki középiskolák elvégzése révén juthat el az ifjuság.

A tökéletes-földesuri rendszer

semmit sem tett ezeknek a kereteknek a biztosítására, mert nyereségét nem a műszaki keretek és így a termelési erők kereteinek fejlesztésére alapította, hanem a nép kíméletlen kizsákmányolására. Tanügyünk átszervezése így valószínűleg jótétemény az ország dolgozó számára. Meg kell barátkoznia mindenkinek a gondolattal, hogy többé nem élhet senki munka nélkül. A munka azonban annál eredményesebb és könnyebb lesz, minél inkább tökéletesítjük magunkat munka-területünkön. Műszaki iskoláink forradalmi újítása, hogy az elméletet a gyakorlattal kapcsolják össze és ezáltal kiküszöbölik a múlt társadalmának egyik rákfajáját: a társadalmi valósággal kapcsolatban nem lévő és ezáltal a haladás számára hasznavehetetlen ugynevezett „elméleti” ember típusát. Az új iskola elméleti ismereteket is ad, de ugyanakkor gyakorlati tudást is: mesterségre tanít, amely a megélhetést biztosít.

az ország végleges természeti kincsrit

a haladás, a tömegek jelenének a szolgálatába kell állítanunk. Csúszón az elméleti licencumon keresztül azonban ezt semmiképpen sem valósíthatjuk meg. A társadalmi valóságtól független elméletnek nincs értéke, mert az igazi tudomány mely a haladást mozdítja elő, csak az elmélet és gyakorlat egysége útján születik meg. Sőt, a tudomány fejlődésében a gyakorlati tapasztalatok a döntő szó, mivel a tapasztalatok összessége szüli az elméletet. A tökéletes-földesuri nagy emberei elméleti és gyakorlati emberek voltak egy szemléletben. Marx, Engels, Lenin és Sztálin, az emberiség élenjáró nagyjai az elmélet és gyakorlat

ja ifjaink számára.

A kultúra tehát nem az elméleti középiskola monopóliuma többé és tartalma sem az, ami eddig volt. A kapitalista társadalom ugynevezett „nagyemberei” a dolgozó nép kizsákmányolása árán nőttek naggyá. Ez a lehetőség ma már nincs többé. Senki sem lehet így nagyember és senki sem élhet könnyű életet anélkül, hogy dolgozzon. Minél fejlettebb és gazdagabb egy ország, annál könnyebb az emberhez méltó életfeltételek biztosítása is. Amikor majd lesz elegendő élelmiszerünk, ruhánk, amikor a széles dolgozó tömegek lakásvizsgálata rendeződnek, amikor közlekedési utainkat, üdülőhelyeinket, kórházainkat, iskoláépületeinket tökéletesítettük, amikor már lesz a nép küzdelmeit híven tükröző irodalmunk, művészetünk, mondhatjuk, hogy megteremtettük a jobb élet minden feltételeit.

Mindez azt jelenti, hogy

egysége által lettek halhatatlannokká.

De vannak kevésbé ismert nagy emberek is, akiket a gyakorlati munka terén elért eredmények tették naggyá: A munka egyszerű hősjei ezek, akik az élettel kapcsolatban nem levő teóriák helyett a munka termelékenységét, a termelés növelését, a munkások közök tökéletesítését valósították meg és ezáltal a széles néptömegek életét tették könnyebbé. Ezért mondja Sztálin elvtárs, hogy a történelem folyamán a nagy tömegek számára döntő jelentőségű újításokat sokszor nem az ugynevezett tudományos előkelőségek, hanem az egyszerű, az is-

meretlen emberek, a munka névtelen hősei adták.

ENNEK AZ ÚJ ÉRTELME,

gyakorlati tartalma kultúrájának a közlése az új iskolák feladata. A munka kultusza a szocializmust építő társadalom új programja. A tisztességes munka révén ifjuságunk a dolgozó nép harcának egyik tartó oszlopává lesz. A szakoktatás széles területeket nyit mindenki számára, a neki megfelelő munkaterület megtalálásában. A különféle műszaki középiskolák elvégzése után nyitva az utat a felsőiskolák, az egyetemek felé, ugyanakkor a tanuló elfoglalhatja a helyét a termelésben és ezáltal tisztességes életlehetőséget biztosít magának. Így majd megszűnik a megélhetést nem biztosító elméleti „érettségit” felt ifjak nehéz problémája, akik nem tudván beleilleszkedni a társadalomba, a különféle káros politikai irányzatok martalékká válnak a multban.

A NEVELŐK ÉS SZÜLŐK

közös felelőssége, hogy a tanulókat a megfelelő pályák felé irányítsák. A nevelő és a szülő együttesen döntsön, a gyermek hajlamainak alapos megvizsgálása után, hogy hová irányítsa. A különféle műszaki iskolák széles területei mindenkinek módot adnak arra, hogy képességeinek megfelelően válasszon.

A szocializmust építő népi demokráciának minden becsületesen dolgozó ember munkájára szüksége van. Kormányunk gondoskodott arról, hogy az ország nemzeti érdekei számára is, szükségleteinek megfelelően, létesüljenek iskolák. Ma már 48 középiskola iskolánk van, amelyek a magyar nyelvű oktatás céljait szolgálják. Hatalmas eredmény ez, ha tudjuk, hogy a kizsákmányoló rendszernek mindössze pár ilyen iskolát engedélyeztek a multban. Műszaki iskoláinkból 6 mezőgazdasági, 12 ipari, 5 egészségügyi, 14 közgazdasági, 2 bányászati és petroleumi, 1 erdészeti és 8 háztartási középiskola.

Irányítsuk hát ifjuságunkat bátran a fejlődést biztosító műszaki középiskolák, a jövő iskolája felé!

NAGYVÁRAD. — A művészet és tájékoztatásiügyi minisztérium képviseletében megjelent Sergiu Dumitru művészeti vezérfelügyelő és Méliusz József magyar művészeti vezérfelügyelő jelenlétében, Bejan Aurel dr. főispán ünnepélyesen beiktatta Porcoláb Istvánt, az állami színházaként újjászervezett nagyváradi színház igazgatóját és Gróf Lászlót, a színház művészeti vezetőjét.

Bejan Aurel dr. főispán meggyőző szavai után Sergiu Dumitru vezérfelügyelő ismertette a nagyváradi Állami Magyar Színház feladatát. Méliusz József magyar művészeti vezérfelügyelő rámutatott arra, hogy a nagyváradi Állami Magyar Színház immár a harmadik állami jellegű magyar színház a Román Népköztársaságban, ami a román-magyar testvériség megdönthetetlen bizonyítéka. Ezután Ványai Károly polgármester

Mozik műsora:

KOLOZSVAR:

CAPITOL: Szerelmesek jászke. FORUM: Sötét tanítónő. POPULAR: Veszedelemes kor. Előadások kezdete 3.30, 5.30, 7.30, 9.30 órakor. SELECT: Veszedelemes kor. Előadások kezdete: 3, 5, 7 órakor. URANIA: Az eskü szentsége. Előadások fél 5-től kezdődnek.

NAGYVÁRAD:

CORSO: Sziréna. 5, 7, 9. SCALA: Leningrád gyermekei. 5, 7, 9. TRANSILVANIA: A tengeres lelkéről. 7, 9.

ABLAK

A Szovjetunió könyvtáiról közöl cikket az egyik szovjet lap. A cikkből kiviláglik, hogy a cári Oroszországban összesen 12.600 könyvtár volt, 8-9 millió kötettel. 1939-ben a Szovjetunióban már 250.000 könyvtár volt 500 millió kötettel. Ezzel a Szovjetunió könyvtárak tekintetében az egész világ az első helyen áll. A második világháború előtt a Szovjetunióban 2197, Angliában 4300 és Amerikában 20.331 lakosra jutott egy könyvtár.

A szovjet Állami Könyvtárnak minden nagyobb faluban van fiókja. Üzbekisztánban például, ahol az októberi forradalom előtt a lakosságnak alig 2 százaléka tudott olvasni, ma már 440 állami könyvtár működik, de ezen kívül 102 könyvtára van az üzbég szakszervezetnek. Még a távoli Jakut-földön is félmillió kötettel rendelkezik a jakutszki könyvtár. Ebben az évben a kormány egyedül az orosz Tanácsköztársaságban 116 millió rubelt irányzott elő a könyvtárak részére.

A népi demokrácia Magyarországon is orvosolja a mult hibáit — írja a „Szabadság” című budapesti lap. — Ország-szerre száz nyolcvanötös tanfolyam indul az analfabetizmus maradványainak a felszámolására. Most nyomják a tanfolyam olvasókönyvét.

A könyv Petőfi, Arany, Ady és József Attila két-két sorával kezdődik. Ezeket a mondatokat keresztül tanulnak meg olvasni a tanfolyam hallgatói. Ez új, ugynevezett globális módszer. Eddig betűköt, majd szótagokon keresztül kezdték a ta-

mulást, most éppen fordítva: először az inkább megjegyezhető egész mondatokat tanulják meg, majd ezeket bontják fel szavakká, szótagokká.

A könyv a továbbiakban a négy költőtől hoz olyan verset, melyben maguk a költők mondják el életüket. Az adatok a versen keresztül szinte észrevétlenül beleitatódnak az emlékezetbe. A könyv Móricz Zsigmondtól elbeszélést közöl s a helyes utasításokról is van benne tanulságos cikk.

Lengyel tudósok, társadalomkutatók és politikusok egy csoportja nemrég munkásmúzeum szervezését kezdeményezte. A múzeumban a lengyel proletariátusnak a töke és a reakció ellen viselt hosszú harcában megvalósult eredményeit kívánják szemléltetni. A Lengyel Munkás Múzeum székhelye Lodz lesz, a lengyel proletariátus legnagyobb történelmi központja.

A múzeum a forradalmi irodalom és irattárak mellett, a lengyel munkás élet-, munka- és harci körülményeit szemléltető bőséges anyagot is összegyűjt. Az anyag csoportosítása és korszakok szerint különböző osztályokra tartozdik. Külön osztály szemlélteti a lengyel munkásság részvételét a függetlenségért és a demokráciáért való küzdelemben. E mellett az anyagnak a következő osztályozás szerinti csoportosítását tervezik: a munkásosztály szerepe Lengyelország művelődési életében; munkás-találmányok; társadalmi eredmények; küzdelem vértanúság, győzelem, és mások.

A kolozsmezei MNSz nagyszabású

kulturális ünnepélye Bánffyújnyadon

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség kolozsmezei szervezete szeptember 26-án Bánffyújnyadon a kolozsvári magyar és román állami színházak és operák művészeinek közreműködésével nagyszabású ünnepélyt rendezett a kultúra népszerűsítéséről és a román-magyar barátság szellemében. A szünetelés ünnepély műsorát operaszínek, magyar és román népdalok és népi táncok, bohózatok, valamint Ady, Majkovszki, József Attila és Jobeleanu-versek képezték. A népi kultúra új feladatai címmel Nemes István dr. megyei köznevelési felelős tartott bevezető előadást.

A város lakossága nagy érdeklődéssel fogadta a MNSz és a közreműködő színművészek nemes törekvését.

Beiktatták a nagyváradi Állami Magyar Színház vezetőit

NAGYVÁRAD. — A művészet és tájékoztatásiügyi minisztérium képviseletében megjelent Sergiu Dumitru művészeti vezérfelügyelő és Méliusz József magyar művészeti vezérfelügyelő jelenlétében, Bejan Aurel dr. főispán ünnepélyesen beiktatta Porcoláb Istvánt, az állami színházaként újjászervezett nagyváradi színház igazgatóját és Gróf Lászlót, a színház művészeti vezetőjét.

Bejan Aurel dr. főispán meggyőző szavai után Sergiu Dumitru vezérfelügyelő ismertette a nagyváradi Állami Magyar Színház feladatát. Méliusz József magyar művészeti vezérfelügyelő rámutatott arra, hogy a nagyváradi Állami Magyar Színház immár a harmadik állami jellegű magyar színház a Román Népköztársaságban, ami a román-magyar testvériség megdönthetetlen bizonyítéka. Ezután Ványai Károly polgármester

a város, Iliescu ezredes a hadsereg, I. Bolzas a Román Munkáspárt, Gál Joachim a Magyar Népi Szövetség, Alexandru Marius az andri román testvérszínház, Ebstein Mózes a Szakszervezeti Tanács részéről üdvözölt a színház vezetőit.

Forkoláb István igazgató és Gróf László művészeti vezető, az üdvözlésükre válaszolva, ígéretet tett arra,

hogy a dolgozó nép szolgálatának szentelt minden tudásával és erejével a haladó szocialista művészet tolmácsolójává és tömegeket nevelő tényezővé teszi a vezetésére bízott színházat. Az ünnepség a késő esti órákban ért véget.

Értésülésünk szerint a nagyváradi Állami Magyar Színház rövidesen megnyitja kapuját.

Szimfónikus hangverseny a gyéresi szeszgyárban

A kolozsvári Opera zenekara szombaton, az üzem küldötte gépkezelőin, kiutazott a gyéresi „Sodronypár” munkásai közé, hogy hangversenyt rendezzen részükre.

A gyéresi „Sodronypár”-nak remek kulturháza van, olyan hangversenyteremmel, amellyel kevés város díszelkedhet. Így a kolozsvári Opera zenekara méltó keretek között mutathatta be képességeit a szeszgyár dolgozóinak. Gyéresen talán ez volt az első komoly hangverseny, a közönség alapítása óta és bizonyos, hogy a művészi eseményt kizárólag országunk demokratikus fejlődésének köszönhette.

Demján Vilmos karmester könyvnyelben érhető művekből állította össze műsorát. Olyan emberek is örömei telhetett benne, aki még sohasem volt hangversenyen. Weber komposzt „Euryantha” nyitánya, Mo-

zart „Szöktetés”-ének két ariája, Silaghi asszony pompás előadásában, továbbá Gounod „Faust” baletzenéje elragadta a mintegy 500 főnyi közönséget, amely hosszasan tapsolta a zenekart és a művészeket. Szünet után Strauss „Kék Duna” keringője és Enescu román népi dallamokat felölelő remekül hangszerelt első rapszódija zárta be a műsort, amely után a közönség, folytatást várva, alig akart elmenni a nézőtérrel.

Demján karmester és művészeinek az együttese a demokrácia által jelölt feladat szellemében járt el, amikor Gyéresre utazott hangversenyezni. Ez a módja annak, hogy a nagyobb művelődési központoktól távolos munkástömegek is részesülhessenek a zeneművészet nyújtotta örömeiben. A gyéresi munkásság lelkes ünnepéssel jutalmazta a kolozsvári művészeket, szeretettel minden jelével elhalmozza őket.

„Három évtized szovjet vívmányai”

(Az ARLUS kiállításán)

Az ARLUS kolozsmezei szervezete — megjel kongresszusa alkalmából — a Vármegyéjére ünnepélyes körülmények között rendezte „Három évtized szovjet vívmányai” címmel. A kiállítás mellett tartottak a legzseléselbőkörü érdeklődésre.

A Szovjetunióra, a szovjet emberek életére, munkájára, művészetére vonatkozó több száz fényképet, reprodukciót és tanácsot más szemléltető anyagot gyűjtött össze az ARLUS a nyitva a kiállítás keretében a kiállítás előtt. Ott látható a Nagy Szocialista Forradalom útját a társadalmi küzdelem útján vezető

mennyit: egykoru falragaszokat, fényképeket, forradalmi felhívásokat, tovább az 1918-1920. évi beavatkozás és a polgárháború mozzanatait szemléltető anyagot. Gazdag gyűjtemény szemlélteti a Szovjetunió fejlődését. Tanulságos és figyelemre méltó az iparosítást, a mezőgazdaság szocializációját ismertető grafikonok és képek csoportja. Számos fénykép látható a Szovjetunió nagy honvéd háborújának a mozzanatait.

Sokszáz fénykép a szovjet művelődését, a szovjet élet egyszerű eredményeit: boldog országot, boldog nép életének a bizonyítékait. Mindenkinek látnia kell e kiállítást. Tul a gyönyörködésben, tanulhatunk belőle.

A Biztonsági Tanácsban Visinszkij leleplezte

a nyugati hatalmak kísérletét a berlini kérdés féremszűrésére

PARIS (Rador) — Hétfőn délután három órakor nyílt meg a Biztonsági Tanács ülése. Az ülés szakot az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország kivánságára hívták össze. Ezek az államok arra kérték a Biztonsági Tanácsot, vizsgálja meg a berlini kérdést.

Mint ismeretes, a jelenlegi berlini helyzet annak nyomán alakult ki, hogy az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország kormánya megértve a nemzetközi megegyezéseket és politikáját folytatva, végrehajtotta a külön pénzreformot Nyugat-Németországban. Ez a cselekedet arra kényszerítette a szovjet megszálló hatóságokat, hogy léptessenek életbe közlekedési megszorító rendelkezéseket a nyugati megszállási övezetekkel szemben, a szovjet övezet és Berlin gazdasági életének támogatására, a nyugati övezetek értéktelen pénzének Berlinbe való áramlásának megakadályozása érdekében.

Berlin kérdésével kapcsolatosan Moszkvában lefolyt tárgyalások a Szovjetunió kormánya és az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország megbízottai között, melyek a megbízottak ellenséges megatartását, akik következetesen visszatartották a berlini kérdést valamennyi érdekelt fél számára elfogadható alapon való megoldását.

Miután ezek a tárgyalások félbeszakadtak, a három nyugati hatalom kormánya a Biztonsági Tanács elé vitte a berlini ügyet. A nyugati hatalmak e lépését nem lehet másnak minősíteni, mint kísérletnek a berlini kérdés további összekuszálására, elterelve ilyen formán a világközvélemény figyelmét Németország szétdarabolásának művéről és a külön nyugatnémet állam megalakításáról.

A szovjet kormány október harmadiki jegyzéke, melyben azt javasolta, hogy hívják össze a Külügyminiszterek Tanácsát a berlini helyzet és Németország egész kérdésének megvizsgálására, a Potsdami egyezménynek megfelelően, nehéz helyzetbe hozta azokat, akik propagandisztikus célzattal a Biztonsági Tanács elé kívánták vinni ezt a kérdést.

Hétfőn délután három órakor, egyidőben a Biztonsági Tanács ülésevel, a francia külügyminisztérium épületében megkezdődött Marshall, Bevin és Schuman külön tanácskozása, akik a szovjet jegyzéket vitatták meg.

Ebben a helyzetben a Biztonsági Tanácsban a nyugati hatalmak képviselői minden lehetőségükön állott megtekinteni, hogy időt nyerjenek, jelentéktelen kérdésekkel húzza az időt.

Mikor aztán a Biztonsági Tanács áttért a napirend megvitatására, Visinszkij, a szovjet küldöttség vezetője nyilatkozatot tett, leszögezve, hogy Berlin kérdését nem lehet a Biztonsági Tanács napirendjére tűzni, mivel e kérdés nem tartozik a BT illetékeségébe.

Berlin kérdésének a Biztonsági Tanács elé való vitele az ENSZ Alapokmányának 107. szakaszának nyílt megsértése lenne. Ez a szakasz azt mondja, hogy ennek az Alapokmánynak egyetlen előírása sem bontható vagy állíthat meg valamilyen cselekményt egy olyan állammal kapcsolatosan, mely az elmúlt második világháborúban ellenséges viszonyban volt az Alapokmányt aláíró hatalmak egyikével: olyan cselekményt, melyet az érte felelős kormányok a háború következményeképpen kezdeményeztek, vagy hagytak jóvá.

Kimutatva, hogy ki az illetékes a berlini kérdés megoldására, Visinszkij ezt mondta:

— A Külügyminiszterek Tanácsát bízta meg a béke általános elrendezésével, ebbe beleértve Németország ügyét is, s ugyanakkor a többi olyan kérdés megvizsgálásával is, amelyeket a Külügyminiszteri Tanácsban képviselőtel bíró hatalmak közötti meg-

egyeztetés értelmében, időről időre felhozhatók a Tanács színe elé. Ha arról van szó, hogy tisztelgetben tartjuk a fentidézett nemzetközi megegyezéseket, s hogy tisztelgetben tartjuk aláírásunkat ezeken a nemzetközi megegyezéseken, akkor bármilyen német kérdésnek — ebbe beleértve Berlin ügyét is — a Biztonsági Tanács elé utalását, nem tekinthetjük sem törvényesnek, sem becsületessnek. Egy ilyen határozat nyíltan megsértene az Egyesült Nemzetek Alapokmányát s az általam fentebb idézett nemzetközi megegyezéseket, így mindenképp a Valóban és Potsdamban aláírt megegyezéseket, melyek leszögezik, hogy a német kérdésben kizárólag a Németország megszállásáért felelős négy hatalom az illetékes.

Visinszkij emlékeztette a Biztonsági Tanács tagjait arra, hogy a szovjet kormány a Külügyminiszterek Tanácsának összehívását javasolta a nyugati hatalmak képviselőinek a berlini kérdés és a német kérdés egészének megvizsgálására s mint az egyedül törvényes eljárás módjának az alkalmazását.

A szovjet küldött által elmondottakat nyíltan megkerülve, Van Langenhove belga kiküldött azt javasolta, hogy minden vita nélkül vegyék fel Berlin kérdését a napirendre s majd utólagosan a Biztonsági Tanács határozzon afelel, hogy illetékessége kiterjed-e e kérdésre is.

Az eljárás szabályzat 9/b pont-

jára hivatkozva. Visinszkij kijelentette, hogy ez a javaslat teljesen ellentétes a megszokott eljárással. Mielőtt bármilyen kérdést a BT napirendjére iktatnának, előbb meg kell vizsgálni, hogy van-e a testületnek illetékessége ennek megvitatására.

Az Egyesült Államok és Nagybritannia képviselői igyekeztek megcáfolni Berlin kérdésének a BT napirendjére való tűzését a kérdésével kapcsolatban tett szovjet megjegyzéseket. Jessup, az USA kiküldötte a Szovjetunió elleni támadásokról hemzsgő beszédet tartott, amiben azonban igen kevés érte tudott felhozni a kérdés lényegével kapcsolatban. Miután nem tudta megcáfolni azt a nyilvánvaló tény, hogy az ENSZ Alapokmányának 107. szakasza nem hatalmazza fel a Biztonsági Tanácsot a berlini helyzet megvizsgálására, Jessup igyekezett úgy magyarázni ezt a szakaszt, mintha annak ideiglenes jellege volna s kizárólag abból a célból iktatták volna be az ENSZ Alapokmányába, hogy megakadályozza a volt ellenséges államok parasztjelét az ENSZ-ben.

Jessup azt állította, hogy a Szovjetunió blokádot szervezett a szövetséges hatalmak ellen, és igen fontosnak minősítette azt a tényt, hogy ezt a blokádot egy volt ellenséges állam területén szervezték.

Cadogan Nagybritannia kiküldötte szolgáló módon elismertelte Jessup érveit. A tárgyalás október 5-én folytatódik.

Október öt

Október öt. Egyik Vaubant,
A hadirót olvassa kúszan.
Másik Horatiust, a költőt,
Október öt. És holnap már halott.
Az perbeszél a Hadak istenével
(Hol téveszthetjük el?) —
Ez a Muzsával társalog.

Fegyver és dal, S hitvesi szerelem:
Öten megírják bucsulevelük
(Oh, drága kis család)
Márjának és Emifának,
Eliznek, Paulának és Linának —
Október öt. És holnap a halál.
És arra gondol mind a tüzenhárom:
Mi lesz a nagy családdal, a hazával —
(Segít-e rajt az én halálom?)

Hány vértanút zabált be, jaj, idáig
A sors, Aradtól Sopronkőhidáig.
S hány siralomház merített azóta
Vigaszt a költők énekéből.

Bajtárs, meríts te is buzdón belőlük,
Hogy a szabadság és a nő szerelme
Erőd fokozza — de ha halni kell,
Tarts csak Petőffivel
S Horatiust ne kedveld:
Ne hagyd kiütni soha a kezedből,
Mint egykor ő, a fegyvert!

GELLERT OSZKAR

Szokolovszki marsall feltárta a nyugati hatalmak rosszindulatú mesterkedéseit a berlini kérdésben

BERLIN. (Tass.) — A berlini ADN német távirati iroda tudósítója, valamint a „Berliner Zeitung”, „Tribune” és „Neues Deutschland” című lapok tudósítói meginterjúolták Szokolovszki marsallt, a németországi szovjet megszálló erők főparancsnokát s a szovjet katonai közigazgatás vezetőjét, a berlini helyzettel kapcsolatos moszkvai és berlini négyhatalmi megbeszélésekre vonatkozólag.

Alább közöljük a tudósítók és Szokolovszki beszélgetésének rövid tartalmát:

Kérdés: A jelenlegi németországi amerikai és brit hatóságok miért neheztelnek meg a berlini kérdés megoldására?

Felelet: Az a benyomásunk, hogy a nyugati hatalmak nem keresik a berlini kérdés megoldását s tovább folytatják támadó politikájukat, amelynek célja távolról sem a berlini helyzet megoldása. A berlini kérdés komplikálásával a nyugati hatalmak arra törekednek elsősorban, hogy a közvélemény figyelmét elvonják az általuk folytatott politikáról, amely Németország kettészétéséhez s a külön nyugat-német állam megerősítéséhez vezet.

Köszö a hírekkel nyugtalanságot és bizonytalanságot kelte a nyugati hatalmak spanyolfálnak használják a berlini kérdést, hogy elkendőzzék vele a Szovjetunió s a népi demokráciák elleni nyugati támadó katonai blokk megerősítését s hogy eltereljék a nemzetek figyelmét a béke s a lefegyverzés kérdéseiről. Ha a három nyugati hatalom reálisan gondolkodik a berlini kérdés megoldásán, — becsületesen tekintetbe véve mind a négy érdekelt ország szempontjait, akkor a tárgyalásokat már régóta kezdve eredményre kellene vezetnie.

Kérdés: Véleménye szerint mik az úgynevezett „berlini válság” okai?
Felelet: Ennek a válságnak legfőbb oka Németország szétszakításának politikája, amit a nyugati hatalmak folytatnak. Ha a nyugati hatalmak nem folytatnák ezt a politikát, akkor sem Berlin kérdésében,

sem pedig a többi Németországot érintő kérdésben lehetetlen volna bármilyen „válság” előállása.

Nyugat-Németországban az amerikai, angol és francia megszálló hatalmak által 1948 június 18-án végrehajtott és Berlin nyugati övezetére néhány nap múlva kiterjesztett külön pénzreform volt az úgynevezett „berlini válság” közvetlen oka.

Németország gazdasági újjáépítését javíthatatlan előtéttel kezelik. A szovjet megszálló hatóságok kénytelenek voltak megszorító intézkedéseket foganatosítani a nyugati övezetekkel való közlekedési vonalakon a célból, hogy megvédjék a szovjet övezet s Berlin gazdasági életét a nyugatnémetországi elértéktelenedett pénz beáradásától.

A június 22-iki értekezleten még egyes nyugati pénzügyi szakértők kijelentették, hogy teljességgel megerősítik a szovjet megszálló hatóságok érveit abban az értelemben, hogy lehetetlen Berlinben más pénznemet bevezetni, mint ami az egész szovjet övezetben érvényben van, hiszen Berlin ennek az övezetnek központjában fekszik s különféle gazdasági kapcsolatok fűzik hozzá.

A berlini s a szovjet övezetbeli demokratikus közvélemény hasonló képpen erősen tiltakozott egy második pénznemnek Berlinbe való bevezetése ellen s június óta az elmúlt napokig egymást érték a tümegyűlések és munkástüntetések.

A nyugati megszálló hatalmak berlini politikájának támadó jellegét hangsúlyozták a fenti hatóságok azon gyakorlati intézkedései is, amelyekkel a „B” márkát Berlinbe való bevezetése után a németországi szovjet megszálló övezet pénznemét igyekeztek aláakadályozni és értékét lerontani.

Dr. Haas tanácsos, Berlin városi tanácsa pénzügyi osztályának főnöke kénytelen volt beismerni ez a tény. A nyugati megszálló hatalmak a szovjet övezet pénzével folytatott üzletről a valószínűségnek köszönhetően a hídhoz húzott a megszállási kiadások s más Berlin nyugati övezetbe való szállítására

teiben eszközölt kiadások rovására használják fel, nem pedig ellátására.

A nyugati hatalmak más intézkedésekkel is igyekeztek szétbomlasztani a pénzforgalmat s ezáltal olyan zavart teremteni Berlinben, amely kikerülhetetlenül rontaná a helyzetet a szovjet övezetben is.

A nyugati megszálló hatalmak rendszeresen megtiltották Berlin nyugati övezeteiből a szovjet zónába való pénzáttalást s ezzel megszüntették a város költségvetésének egységét. Megtiltották a város nyugati övezetbeli kereskedelmi és ipari cégeknek a szovjet övezetbeli cégekkel való üzleti érintkezést s ezzel döntő csapást mértek egész Berlin, de elsősorban a nyugati övezetek gazdasági életére, mert megfosztották a nyugati övezet üzemeit és vállalatait azoktól az elsősorú fontosságú nyersanyagoktól, amit a szovjet övezetből kaptak. Mindebből látszik, hogy a nyugati megszálló hatalmak a szovjet övezet pénzének és gazdasági életének aláakadályozására célzó intézkedéseket tették Berlinben, a nyugati zónák pénzét. A szovjet hatóságok pedig semmiképpen sem fogadják ezt el.

Kérdés: Mi az álláspontja Berlin úgynevezett „blokádjának” kérdésében? Jogos-e a nyugati hatóságoknak azon kérése, hogy a berlini „blokádj” feloldása a berlini kérdésre vonatkozó tárgyalások előfeltétele kell legyen?

Felelet: Olyasmint, ami Berlin „blokádjának” nevezhető, nem létezik, s nem is létezett eddig ilyesmi. Ha létezett volna, Berlin lakosságának nem lett volna lehetősége az élelmiszereiknek, fűtőanyag s más közszükségleti cikkek beszerzésére. Valójában azonban egész Berlin lakossága beszerezhet minden szükségesét — még a télre való szénét is, — a város nyugati övezetében. Csak a nyugati hatóságokra hallgató városi tanács ellenkezése fosztja meg Berlin lakosságát ennek a lehetőségnek kihasználásától. A valószínűség az, hogy a „légi híd” a berlini értékeknek a nyugati övezetbe való szállítására

Hírek

VILAGOSSAG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 19-11.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Laptulajdonos: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó RT.
Bejegyezve a kolozsvári törvényszéknél F. sec. 2249 szám alatt.
Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak
évi előfizetési díj 5000 lej. Postatakaréppénztári csekk számla szá-
ma: 40.625.

A KOLÓZSVÁRI MNSZ I. KE-
RÜLETI SZERVEZETE ezután is
felkéri énekharának tagjait, vala-
mint azokat a szereplőket, akik va-
lamilyen szerepet vállaltak az októ-
ber 9-én este rendezendő bált meg-
előző műsorra, hogy a műsor kez-
dése előtt fél 8 órakor jelenjenek
meg a Szabadság-tér 24. szám alatti
Iparos Egylet székházában, a Fo-
rum-mozgó felett. A rendezőség sze-
retettel várja minél nagyobb szá-
mal az igen tisztelt közönséget is a
nagy-zabásu, színvonalas műsorról
egybeiktott báljára.

A KERESKEDELMII IGAZGATO-
SÁG felhívja a tűzifa és szappan
elosztó központok figyelmét, hogy
elszámolásukat haladéktalanul je-
lentsek be, különben a törvényes
intézkedéseket kénytelen foganatosi-
tani az igazgatóság.

A KOLÓZSMEGYEI MNSZ SZIN-
JÁTSZÓ CSOPORTJA az elmúlt
vasárnap a falu és a város közti
kapcsolat szorosabbá tételének cél-
jából Kiskapus községet látogatta
meg, ahol magyar és román szín-
művek előadásával járult hozzá a nagy
érdeklődést tanúsító, kétajkú lakos-
ság kultúrsvivonclának emeléséhez.

A KOLÓZSVÁRI KÖZPONTI
RENDŐRSÉG forgalmi osztálya ér-
tezteti a kerékpártulajdonosokat,
hogy forgalmi engedélyek kicserélé-
sének határidejét október 10-én déli
13 óráig meghosszabbították.

AZ ARLUS KOLÓZSVÁRI KI-
ÁLLÍTÁSA minden nap délelőtt
10-től este 7 óráig nyitva van.

A TELIUCI Bányászok SZO-
CIÁLIS VERSENYE. A Hunyad-
megyei Teliuc Vasbánya november
7. tiszteletére versenyre hívta ki a
gyulai vasbánya dolgozóit. A ver-
seny feltételei: 15 százalékkal tulha-
ladni a minisztérium kijelölt munka-
tervét, 10 százalékkal csökkenteni az
anyaghibákat, valamint rendbe-
hozni és kijavítani a munkában el-
kopott szerszámokat.

A KOLÓZSMEGYEI MNSZ SZIM-
FONIKUS ZENEKARA megkezdte
próbáit. A vezetőség felkéri mind-
azokat a testvéreket, akik bármilyen
hangszeren kottából játszanak és
szeretnék a zenekar munkájába
bekapcsolódni, hogy jelentkezzenek
minél előbb a Molotov-utca 16. sz.
alatti központi székházban Zettler
Sándor karmesternél. A zenekari
próbák minden kedden és pénteken
este fél 8 órakor kezdődnek.

NYILVÁNOS ÁRVEREST tartan-
ak október 15-én, pénteken dél-
előtt 10 órakor a központi rendő-
rségben, ahol talál és át nem vett
tárgyakat fognak elárverezni.

NAGY MÉRTEKBEN FOKOZ-
TÁK a termelést a dévai konzerv-
gyár munkásai, akik az államosítás
óta a 9409 kiló havi termelésről havi
15521 kilóra emelték az előállított
árumennyiséget.

A NAGYSZALONTAI ONTOZO
MŰ építésénél nagy számban vesz-
nek részt asszonyok, akik a Romá-
nai Demokratika Nők Szövetsége
keretei között vállalták az önkén-
tes munkát.

A MNSZ HÍREI

Kolozsvár

Oktober 6-án, szerdán este 7 óra-
kor az I. kerületi szervezői gyűlése
a Molotov-utca 16. szám alatti szék-
házban.

Nagyvárad

A MNSZ VISINSZKIJ-UTCA 27. SZ.
ALATTI SZÉKHÁZBAN:

Oktober 7-én, csütörtökön este 6
órákor jognyíl bizottsági ülés, értel-
méségi ülés.

VILAGOSSAG

200 vagon tűzifát hoznak forgalomba jegy nélkül Kolozsvárt Hogyan juthatnak tüzeihez a falu szegényei?

KOLOZSVAR. — Az erdészeti
minisztérium rendelkezése értelmé-
ben azok a falusi lakosok, akik nem
rendelkeznek megfelelő mennyiségű
tűzifával, az erdőben hulladék fát
gyűjthetnek. A fát csak a földről
szabad felszedni, fejseje segítsége
nélkül. A fát szedők esetenként egy
szekérrel vagy két háttal szedhet-
nek, amiért előzőleg a községházban
egy szekér után 100 lej és egy hát-
fa után 25 lej kötelesek lefizetni.
Ez a rendelkezés csak a falusi lako-
sokra vonatkozik, mert a városi la-
kosság jegyes fa kiutalásbaán ré-
szesül.

A kolozsvári lakosok feallítására
vonatkozóan a gazdasági hivatal ál-
al adott tájékoztatás értelmében
a tűzifaszükséglet biztosítására de-
cember 31-ig 3000 vagon fát várnak.
Az előirányzat szerint 5000 vagon
fát várt a gazdasági hivatal, de a
bukaresti fahány miatt egyelőre
2000 vagonnal állt kellett adni.

A tűzifaellátással kapcsolatban
közli a gazdasági hivatal, hogy Já-

csuszó falusiaktól a lakosság feketén
fát vásárolt, melynek következmé-
nyei nem maradtak el. Az ellenőrök
állandóan figyelmükkel kísérik az
ilyenirányú vásárlásokat és ahol va-
lakossg figyelmeztet, eljárását indítanak
ellen.

Falbontásos betörés Kolozsvárt

KOLOZSVAR. — Falbontó, betö-
rőt fogott el október 1-én a kolozs-
vári rendőrség. Balogh Ferenc, Ho-
rea-ut 106. szám alatti szabómester
szabóműhelyének falát szeptember
30-ára virradó éjszaka Fazakas Ele-
mér, Aurel Vlaicu-utca 118. szám
alatti rovottmultu bűnöző, régi ka-
tonai szurony segítségével kibon-
totta és hat vég szövetet, kész ruhá-
kat, valamint egyéb tárgyakat lo-
pott el. Közvetlen a betörés után az

egyik bombázott épület pincéjében
a rabolt ruhák közül egyet magára
veit és a saját ruháját othagyva,
távozott. A többi lopott holmit la-
kásának udvarán a disznóólba elrejt-
tette és kukoricakörvával lefedte. A
rendőrség félnapi nyomozás után a
tettes nyomára akadt és lakásán el-
fogta. A rabolt holmitkat megtalálta
egy nadrág kivételével. Atadták az
ügyésznek.

Világosság

Nagyváradon játszik vasárnap Kolozsvár NB I-es és ifjusági válogatottja

Ma délután Kolozsvár válogatott — Dermata edzőmérkőzés

KOLOZSVAR. — A vasárnapi
lengyel-román válogatott mérkőzés
napján megkezdődnek a RNK vá-
rosok és egyesületek közötti mér-
kőzések küzdelméi. Kolozsvár vá-
logatottja Nagyváradon, Marosvá-
sárhely együttese Medgyesen, Arad
válogatottja Petrozsényben, Te-
mesvári válogatottja pedig Buka-
restben játszik.

Kolozsvár labdarugó válogatott-
ja készülve a vasárnapi mérkőzé-
sére, szerdán délután 4 órakor a

**Kezdeődtek
az előkészületek
a Bukaresti—Kolozsvár
városok közötti asztali-
teniszversenyre**

BUKAREST. — Október 10-én,
vasárnap este 7 órakor Bukarest
asztali tenisz válogatottja, a volt
unitárius kollegium tornatermében
Kolozsvár válogatottja ellen játszik.
Az Asztali Tenisz Szövetség vasár-
nap és hétfőn megrendezett ver-
senyén, a férfi egyes döntőjében Ga-
rabedian, nagy meglepetésre 21:15,
21:10 arányban legyőzte Naumescu
román bajnokot.

A férfiak versenyében résztvett
Angelica Rozeanu román bajnoknő
is, aki öt férfi ellenfelét legyőzve,
csak az elődöntőben szenvedett ve-
reséget Garabediantól.

**A TOTO
vasárnapi fordulójának
mérkőzései**

1. Lengyelország—RNK.
2. Svájc—Csehszlovákia.
3. Bukarest—Temesvár.
4. Nagyvárad—Kolozsvár.
5. Medgyes—Marosvásárhely.
6. Petrozsény—Arad.
7. MTK—Kispest.
8. Újpest—Vasas.
9. SalBTC—Mateosz.
10. Viena—Wacher.
11. Sportklub—Austria.
12. Rapid—FC Wien.
- A. Stade RS—Nancy.
- B. Strasburg—Marselle.
- C. Cannes—Montpellier.
- D. St. Etienne—Nice.

„Gheorgiu-Dej” városi sporttele-
pen edzőmérkőzést tart, a Derma-
ta csapatával. A labdarugó kerü-
let a mai edzőmérkőzésre kirende-
lte a CFR és az Universitatea ösz-
szes játékosait, mert a nagyvárad-
i mérkőzésen kívül, szombaton este
Kolozsváron az NB I. válogatott
Kolozsvár kerületi válogatottjával
játszik.

Brassóban is győzött a kolozsvári CFR

KOLOZSVAR. — A Bukarestben nagy sikerrel szerepelt kolozsvári
vasutas csapat, hazafelé jövet hétfőn Brassóban játszott a helyi CFR
ellen. A kolozsvári CFR — bár kissé fáradtan — Avram góljával 1:0
(1:0) arányban megérdemelten nyerte meg mérkőzését. A csapat a kö-
vetkező összeállításban játszott:

Costea — Demeter, Cocuban II. — Bálint, Kiss, Nistor — Nagy
István, Kovács IV., Avram, Muresan, Candrea.
A kolozsvári csapatból Kovacs IV., Demeter, Cocuban II. és Nagy
István emelkedett ki.

Csütörtökön állítják össze a lengyelek ellen játszó RNK válogatottját

BUKAREST. — A vasárnapi NB
I-es mérkőzés után, a Labdarugó
Apolzan hávédék, Bakucz, Rüter,
Szövetség még három játékost jelölt
ki a lengyelek ellen játszó váloga-
tott keretbe. Ezek a következők:
Dumirescu III. csatárok.
Ferenczi (CFR Kolozsvár), Woron-
kouski (CFR Temesvár) és Oana
(Petrolul). A fenti játékosokon kívül
össze a Labdarugó Szövetség. A ro-
mán csapat péntek reggel repülőgé-
pen utazik Varsóba.

Pénteken és szombaton edzést tartanak a háztömbkörűli verseny résztvevői

KOLOZSVAR. — A vasárnapi
háztömbkörűli autó- és motorkerék-
párversenyre már minden előkészü-
let megtörtént. Felsőbb rendelkezés-
re péntek délután 3-tól 5 óráig,
szombat délelőtt pedig 9 órától 12
óráig a járművek elől lezárják a
Szabadság-tér, Jókai-utca, Arany
János-utca, December 30-utca, Molo-
tov-utca és a Mallnovszki-tér utvo-
nalát, ahol a vasárnapi versenyt bo-
nyolítják le.
A vidéki versenyzők nagyrésze
már Szerdán Kolozsvárra érkezik,

A Nagyvárad—Kolozsvár váro-
sok közötti válogatott mérkőzésen
kívül a két város ifjusági váloga-
tottja játszik előmérkőzést. Szer-
dán délután 3 órakor az NB I-
Dermata edzőmérkőzés előtt az if-
jusági A—B válogatott játszik
edzőmérkőzést, melynek befejezté-
vel állítják össze a Nagyváradra
utazó csapatot.

KOLOZSVAR. — A Bukarestben nagy sikerrel szerepelt kolozsvári
vasutas csapat, hazafelé jövet hétfőn Brassóban játszott a helyi CFR
ellen. A kolozsvári CFR — bár kissé fáradtan — Avram góljával 1:0
(1:0) arányban megérdemelten nyerte meg mérkőzését. A csapat a kö-
vetkező összeállításban játszott:

Costea — Demeter, Cocuban II. — Bálint, Kiss, Nistor — Nagy
István, Kovács IV., Avram, Muresan, Candrea.
A kolozsvári csapatból Kovacs IV., Demeter, Cocuban II. és Nagy
István emelkedett ki.

BUKAREST. — A vasárnapi NB
I-es mérkőzés után, a Labdarugó
Apolzan hávédék, Bakucz, Rüter,
Szövetség még három játékost jelölt
ki a lengyelek ellen játszó váloga-
tott keretbe. Ezek a következők:
Dumirescu III. csatárok.
Ferenczi (CFR Kolozsvár), Woron-
kouski (CFR Temesvár) és Oana
(Petrolul). A fenti játékosokon kívül
össze a Labdarugó Szövetség. A ro-
mán csapat péntek reggel repülőgé-
pen utazik Varsóba.

hogy a verseny utvonaltát kiismerve,
készülhessenek fel a vasárnapi nagy
versenyre.
Bukarestben vasárnap válogató
jellegű autó- és motorkerékpárver-
senyt rendeztek a kolozsvári verseny
előtt, melynek győztesek kategóriák
szerint a következők:
175 köbcentiméteren: Micu, 230
kbc.: Niculici, 350 kbc.: Niculici,
500 kbc.: Agathon, Oldalkocsi ver-
senyben: Spicu, 1000 kbc.: Agathon.
Autóversenyben: Calciaru.

20 lejért

játszhat a

Heti

"LOTO"-n

ADÁS-VÉTEL

VESEK cipőt, bakancsot, ruhát, fehérműt, bármilyen állapotban. Hívás: a házhoz megyek. Magyar-u. 44. Veress. 5007

SZENA és szalma eladó. Krizbai utca 7. szám. 4454

ELADÓ új hálósobák, konyhák, kombinált szekrény, kis asztalok, tölgyfa íróasztalok. Petőfi-utca 50., emelet balra. 4460

KERESEK 2 darab selyempaplant, jó állapotban. Cim: Dosztojevskij (Zápolya)-utca 3. Major Tanaseciuc. 4462

350 DKW motorkerékpár eladó. Megtekinthető Jókai-utca 2., II. 17. 4478

MEGVÉTELRE keresek vadonatúj állapotban levő „Közgazdasági Enciklopédia” című munkát. Kovács könyvkereskedés, Szentegyház-u. 3. 4478

ELADÓ egy női Singer varrógép. Augustus 23-utca 27. szám, ajtó 8. 4500

JÓKARBAN levő férfi kerékpár sűrűn eladó. Eminescu-utca 5. szám. 4494

PONYVÁT jó állapotban, kb. 20 négyzetméter felülettel, teherkocsi részére, megvételre keres a Tartományi Villamosművek. Ajánlatokat Cluj. Sincal-utca 1. szám, I. emelet 12. számú szobába kérünk. Gy. 40

VESEK modern ablakokat, redőnyel, jó állapotban. Cimeket és méretet a kiadóba „Ablak” jelírére. 4515

ELADÓ egy jókarban levő Telefunken rádió. Cim: Tache Ionescu 45. 4506

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 3-5 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szóig 30-50 lej. Allástkeresőknek szavanként 2 lej. Cim a kiadóban és jelírére hirdetésenként 20 lej pótdíj fizetendő. Házasság-levelezés szavanként 6-10 lej. Szöveghirdetés szavanként 6-10 lej. Közgazdasági hirdetés szavanként 8-12 lej. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenként 5-6-7-8 lej, előírt helyen 8-10-12 lej. Nyilttér szavanként 12 lej.

ÖNTÖTTVAS fürdőkád, henger, jégszekrény eladó. Molotov 30. 4495

ELADÓK: Egy dobkályha, pléh-kályha csövekkel, egy rólós iratszék-reny, egy kétágu hosszú létra. Cim: 28-27 telefonszámon. 4514

HÁROMÉVES farkaskutya eladó. Cim a kiadóban. 4498

SÜRGÖSEN eladó 5+2 Zehdlich rádió. Földész-utca 2. 4503

TÖLTÖTOLLAKAT veszek, eladok és javítok, jóállás mellett. Calakan, Malom-utca 8. 4505

SZILBUNDA, ezüstróka, női kabátok és ruhák, női és fiú cipők, egy férfikerékpár, 2 darab Zephir kályha és egy főzőkemma eladó. Ptőfi-utca 64. Háromszor csejeneti. 4519

INGATLAN-LAKÁS

HÁZAT, házhelyet, öröklakást ha venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal GÖRÖG ingatlanközvetítői irodához, Molotov-utca 1. (Városházával szemben). 5003

SÜRGÖSEN eladó ház, üzlettel és lakással azonnal átvehető. Hősök-tere 17. 4356

ELCSERELNEM Pap-utca 28 alatti szoba, konyha, élelcamrás lakószobát, belvároshoz közel, hasonlóval. 4428

ELADÓ öt hold gyümölcsös házzal, istállóval. Kányafői-ut 44. Ertekezni 4 órától. 4416

LAKÁSERT vállalom 1 vagy 2 személy gondozását. Cim a kiadóban. 4445

ÜRES különszobát keres egyedülálló, középkorú férfi. Deák A., „Post Restante”, Cluj. 4523

BUTOROZOTT szoba, fürdőszoba-használattal kiadó. Dézsma-utca 43. 4521

KÉT szoba, konyha vagy egy szoba, konyha lakást keresek. Költéseket megtéríték. Malom-utca 1., kőszáron. 4525

ALLÁST KERES

INTERNATUSI háztartás vezetését, irodai munkával együtt vállalom, kóst és lakás ellenében. Cim a kiadóban. 4445

FIATAL anya szoptatós dadának elmenne. Cim: Görbe-utca 11. szám. 4507

36 ÉVES szorgalmas nő házvezetőnek menne magános nőhöz, vidéki gazdálkodóhoz vagy iparos családnak. Cimeken „Próba” jelírére. 4497

KISEBB család vagy magános férfi házvezetését vállalom. Cimeket „Komolyan dolgozni akaró” jelírére. 4493

ALLÁST KAPHAT

VARRÓNÓ keres ügyes kisegítő leányt. Cim a kiadóban. 4509

MEGBIZHATÓ bizonyítványokkal rendelkező bejárót keresek. Cim a kiadóban. 4511

KÜLÖNFÉLEK

35 ÉVES, otthon szerető csinos nő házasság céljából megismerkedne 40-45 éves kereskedővel vagy iparossal. Cimeket „Lelki jószág” jelírére. 4497

GYERMEKKOCSI javítást vállalom. Molotov 30. 4495

PAPP

töltötöl - m hely
átköltözött Malom-utcából
Dózsa György-utca 32 sz. alá,
a lópostául szemben

Műsoros estét rendez a Magyar Népi Szövetség

kolozsvári I. kerületi szervezete

október 9-én, szombaton este 8 órai kezdettel az Iparosgyűlés, Szabadság tér 24 szám alatti helyiségében

Kitűnő zene Elsőrendű konyha Kitűnő táborozás

Értesítjük igen tisztelt tagjainkat, hogy az 1-es számú árucarnokunkat (volt Sora) áadtuk az állami fűszer- és élelmiszer-elosztónak. Az ottan eladási osztályainkat a következő üzleteinkben helyeztük el:

Textil:
a Szabadság-téri és a Deportáltak-utján lévő üzleteinkben

Üveg és vas:
a Széchenyi-téri fűszerüzletünkbe

Drogéria:
a Szabadság-téri textilüzletünkbe

Cipő:
a Szabadság-téri és a Dózsa-utcai üzleteinkben

Fűszer:
a Szabadság-téri és a Széchenyi-téri üzleteinkben

Kérjük igen tisztelt tagjainkat, hogy szükségleteiket a lenti üzleteinkben szerezzék be.

Victoria Szövetkezet

Tamara Macurova
M. Cholorani
Sofia Ghiafintora
Dimitrie Parlov
N. Bogutimov

Az eskü szentsége

URANIA

A film rendkívül
hosszú! Az első elő-
adásnaponta pontosan fél
5 órakor kezdődik.

50 százalékos szabványozott kedvezmény pénteken!

Felkérjük a Szövetkezeti Szervező Bizottságokat, hogy 1948 október 8-án este 8 órakor, a szövetkezeti találkozó megrendezése ügyében tartandó

munkaülésen,

a December 30-utca 13 szám a tti Vic oria
kantin helyiségében megjelenni szives-
kedjenek

Victoria Szövetkezet

Hirdelmény

Kolozsvár Tartományi Villamos Társaság, Állami Vállalat, felhívja a t. áramfogyasztó közönséget, hogy számláikat az esedékes időpontban egyenlítsék ki, mert az esedékesség lejártá után köteles az áramszolgáltatást megszüntetni és a hátralékos tartozást a törvényes késedelmi kamatokkal együtt behajtani.

Együttal tudatja, hogy a fogyasztóközönség érdekében intézkedés történt, hogy tartozásaikat a pénzbeszedők által kézbesített felszólítások alapján, a 40035 sz. csekk számlára a következő helyeken befizethessék:

Központi csekkpénztár, Szabadság-tér 25 sz.
7:30-12:30 és 16-18:30 óra között.

1. sz. Postahivatal, Dózsa György-utca 33 sz.
2. " " Álomás-tér 2 sz.
3. " " Vörös Hadsereg utja 15 sz.
4. " " P. Maior 8 sz.
5. " " Deportáltak-utja 36 sz.

8-12 és 15-18 óra között.

Az Igazgatóság

50%-os kedvezmény

lapunk olvasóinak e szelvény ellenében pénteken, okt. 18-án az URANIA-mozgó bármely előadására! Vágja ki!

KI TUD RÓLA? Molnár János (született 1913 január 13, anyja neve Szántó Erzsébet), aki a volt 25. feladott lavoshuszároknál szolgált, Sopronba hívták 1944 szeptember hó 22-én. Allitóiag a Balaton mellett esett fogságba és 1945 júniusában a Szovjetunióba szállították a tenns-vári táborbó. Ertesítést kér Molnár-nosné, Zsibó (Jibou), Szabadság-utca 73. 4451

MENYASSZONYI ruha, fátyol, és koszoru eladása és kölcsönzése nagy választékban az Orchideanál, Dózsa György-utca 22. F. 4507

PIANINOT keresek bérbé. Cim a kiadóban. 4510

ELVESZETT egy irattárca, Bus-tya Endre névre szóló irattárca. Megtalálót kérem, az iratokat adja le Bolyai Egyetem, kapus szobájába. 4530

MEGBIZHATÓ, középkorú, öze-gyesszony ebédkosztot adna, konyha, élelcamra használata ellenében. Cimeket „Belváros” jelírére kerék. 4528

ELVESZETT pénteken délelben egy fehér kandizsón. Beesületes nyírma-vezető vagy megtaláló 4900 lej jutalom részesül Fekete Jánostól, Baromvásártér 19. szám. 4527

ELVESZETT a Horea-ut 2. számú állami iskolától az Erzsébet-ut 1. számú tetőig egy barna pullover. Megtaláló jutalom ellenében adja le Budapesti-utca 61. alá. 4522

A nagyváradi

„RECLAMA”

hirdető iroda
a helyiségebe

Parcul Traian-

Széchenyi-tér

8 alá költözött

Telefon: 14-99

Hirdetéseket és előfizetéseket

„Világosság”

és

„Falvak Népe”

számára kizárólagos joggal teveszünk

„Világosság”

és

„Falvak Népe”

nagyváradi kiadóhivatala

Nagyvárad

(Parcul Traian-Széchenyi-tér 8)

Telefon: 14-99

Minden hirdetési és előfizetési ügyben készséggel a nagyközönség rendelkezésére áll.

Reklám és propaganda szakemberek!

Eredményes hirdetés a „Világosság”-ban, a MNSz nagyplakátjának a napi lapokban!

Central Mechanic

Regional Cluj

Str. Budai Nagy Antal No. 71.

Alkalmazunk elsőosztályú auto- és traktorszerelőket

Beküldendő a szakszervezet által véleményezett kérvény és ön letrajz. Fizetés kollektív szerződés szerint